Kmetijske in rokodelske Novice.

Na svitlobo dane od c. k. krajnske kmetijske družbe.

Tečaj V. | *V srédo 18. velikiga serpana 1847.* | List 33.

Hvala čej si?

Govôri, Hvala! kjé 'maš dvore zlate?
Komú do njih zročuješ skrivni ključ?
Sej vidiš — svet se suje, stiska za-te;
Kraljica bliša! pridi, prid' na luč.

Ponuja dnar, blago — če hočeš blága,
Govóril za te pri prijatlu bo,
Skeléla ga ne bo kervava sraga:
De tebe — tebe, Hvala! zadobó.

Mnogter bahač plačuje za bokale:
Češ, te zalézel bode v vinčiku;
Skazuje plát — gospod križake zale,
De 'z njih tvoj željni bliš zasjal bi mu.

Ga vidim, nósi šóbe zlo napéte,
Beseda draga je 'z njegovih ust:
Pogládit', Hvala! moraš tako dete,
Če ne: odverne od tebe tud čeljust.

Poglej ga! — sam se k zemlji ponižuje,
Le drug mu bilke križem djáť ne smé:
Na tihim kuka, pazi, perslušuje,
Kdáj ga visôko dvigneš na gredé.

Stikúje s trudam hribe in dolíne,
Navprek, nazdol, nakviško, v svitke gre,
Terpí vročino, glad, prezeba, gíne,
O Hvala! de bi kje zasáčil te.

Te siplje v mavho un'mu, ki te iše,
Ko v glavi okó, te imeti sam želí,
Proč daja, v lastno pratiko te piše,
In v nji te vender zadnjič ne dobí.

Kdo iše po še bolj levični poti:
Z jezikam in s peresam gre na lov,
Bogú, ljudém jemljè, — se sam te lóti;
Le puhel pak je róp njegov.

Pa kdo popisal bo posvetne sinke,
Povedal, kak vsakteri te štimá?
Vse kdo zaslédil škrite njih ovinke,
Po kterih vsak te k sebi vábit' zná?

»Povej mar hitro, kje 'maš dvore zlate?
Komú do njih zročuješ skrivni ključ?
Sej vidiš — svet se ruje, stiska za te:
Kraljica bliša! pridi, prid' na luč!«

»»Tud ti se motiš: — Nisim jez kraljica,
Ne skrivam ključa, ne sedim na trón';
Enaka men' je knéznja, beračica,
Enak mi vóglar s kraljem sedem krón.««

»»Za dnar me ni, in hlimbe zaničujem,
Ne ključ, — pah prosti pelje do menè;
Kjer čednost vidim, tih se perbližujem;
Me išeš? ljev *) moj najdeš, — mene ne.««

—n.

Gnjiloba krompirja.

Gosp. Dr. Hlubek so v Graškim časopisu od 5. tega mesca opomíne ponovili, kakó zoper gnjilíno krompirja ravnati, ktere smo že tudi lani v Novicah večkrat razglasili. Treba je, de nektere nar važniših opominkov tudi tù ponovimo, akoravno letas, kar smo dozdej slišali, ne bo ravno sile, kér je krompir letas grozno rodoviten; v nekterih krajih so mu morebiti pogostne plôhe škodovale.

Skušnje so učíle, de je prav, če se

1) zrel zgodnji krompir, ki je letas skozi in skozi zdrav, berž skoplje in na njegovo mesto repa vseje;

2) grede, kjer pôzni krompir stojí in še lepó zelen krompirjevec po tleh ne leží, naj se s plugam, ki se osipavnik (Anhäufepflug) imenuje, ali pa z matiko osipljejo;

3) če je pa lepó zeleni krompirjevec zlo polegel, naj se ga toliko požanje, de se more zgorej svetovano osipanje dopernesti;

4) krompirjevec, ki je večidel zvenil in ima s steblam vred černe pike ali maroge, naj se vès poreže ali požanje, in zemlja okoli krompirja zrahljá;

5) je zemlja vlačna, ilovnata, in krompirjevec že večidel gnjil, naj se krompir berž skoplje; zdrav naj se od nagnjitiga odbêre in na suh in zračen kraj spravi; na njivo pa repa vseje (če že ni prepôzno); **)

6) nagnjiti in pa očišeni krompir naj se berž porabi za živino: prešiče, govedino, ovce, koze; tudi za žganjaríje in štirko je dober. Kdor ga more v pečéh, kjer kruh pekó, ali sadje ali lan sušé, v kerhlje zrezaniga posušiti, naj ga posuší za pozneji živinsko pičo, ali za žganje; pa tudi za človeški živež ne škodje.

Zakuhano sadje.

Nekaj za gospôsko kuhinjo in za vse tiste, ktere pozimi in spomladi po sirovim sadji mika.

Marsikrat bi človek pozimi in spomladi pred novíno rad kaj sroviga sadja vžil, pa ga razun jabelk in kakošnih ozmic po nobeni ceni ne dobí. Kdor tedaj hoče, de si bo vsaki čas léta lahko s

*) Ljev se imenuje sléčena koža kake reči; postavim: kačji ljev.
**) Na Koroškim smo po več krajih vidili še le na sv. Lorenca dan (10. dan tega mesca) repo sejati. Vredništvo.

sadjem postrégel, naj ga takó zakuha, kakor mu bom tukaj povédal. Prav zakuhano sadje (Dunstobst) je majhno slabeji cene kot srovo. Zakuhati se dajo: češnje, višnje, marélice, breskve, mirabêle, češplje, hruške i. t. d.

Za zakuhanje zbêri popolnama zréliga pa vender še ne uležaniga sadja. Za to rabo namenjeno sadje ne smé nobene rane iméti. Prezrélo, mehkó, obtolčeno, od kakošne živali načeto ali kakor si bodi ožokano sadje ni za rabo. Če pride vmés tudi le ena sama taka češnja ali hruška i. t. d., se bo koj vse spridilo. — Zdaj vzemi stêklo ali glaž, ki toliko derží, kolikor sadja si upaš v tréh dnéh porabiti. Stêklo mora iméti takó veliko gerlo, de se sadje lahko v njega déva, in iz njega jemlje. Stêklo moraš čisto pomiti, obrisati in prav prav do dobriga posušiti. Mokro stêklo sadje skazí. Potem deni v dno stêkla stolčeniga cukra dva persta debélo. Na cuker naloži eno versto sadja, kteriga spet nemalo s cukram potrési, in tako delaj, dokler stêkla toliko ne napolniš, de ga samo za en mali perst manjka. Marélice, češplje, breskve in hruške se morajo olupiti, po srédi prerézati in peške in košice proč vréči, préden se v stêklo vlagajo. Napolnjeno stêklo zavéži nar préd s kako terdno cunjo, poverh pa še s svinjskim, kravjim ali kakim drugim mehurjem. Zavézati ga moraš takó terdo, de clo nič zraka (ljufta) v njega nemore, sicer se sadje koj spridi. Terdno zavezano stêklo ovij okrog in okrog s slamo, de ne póči. Samo mehur ne smé biti s slamo ovit. Potém ga postavi v lonec, in tega tolikanj z merzlo vodo zalij, de bo stêklu do vratú peršla. Čez vrat mu pa ne smé stati. Zdaj perstavi lonec k ognju, in kuhaj, dokler voda ne zavrè. Kadar je že voda zavréla, se pustí še kakošnih 5 ali 8 minut, de se kuha, potém pa se vzame lonec od ognja, in sadje je zakuhano.

Kdor bi pa hotel več stêkel naenkrat zakuhovati, naj jih ravno takó s slamo ovije v kotel postavi, in kuha, kakor je bilo rečeno.

Zakuhano sadje se shrani v kakošno suho shrambo, in takó ostane léto in dan dobro. Jé se namésti solate ali merzlo ali pa pogréto, kakor se komu bolj perléže. Posebno dobro je tako sadje tudi za bolnike ali take, ki so bolezin prestali. Nekteri ga tudi v zulico dévajo. Zadnjič tudi še moraš véditi, de načéto stêklo moraš v tréh dnéh porabiti, sicer bi se ga plesnoba lotila, in sadje bi ne bilo več za rabo.

Kakó pohištva v mestih in po kmetih ognja varovati.

(Dalje.)

Kleti in vse shrambe, kamor se žito ali mnoge druge kaj več vredne rečí spravljajo, naj bojo obokane (velbane); vrata naj imajo kamnitne bangarje (Thorstock), in če si ne moreš železnih vrat napraviti, naj bojo lesene saj s plêham okovane.

Stopníce (štenge) naj bojo iz kamna ali iz cegla izdelane in obokane. Nikdar bi se ne smele v novi hiši lesene stopníce narejati, ki nevarnost ognja povikšajo, in kadar začnó goréti, branijo, de človek iz zgornje hiše ne more ognjeni sili uíti. Kér se pa kamnitne stopníce pozimi zlo poté, ceglaste pa se kmalo zdersajo, bi bilo prav, ako bi se ceglaste stopníce na debelo z asfaltam *) namazale in asfalt z drobnim peskam posul; tak asfalt se okamení kot nar terji kamen, pa se vunder ne potí.

Hlev naj bo obokan, ali saj, kakor smo že priporočevali, strôp z ilovco zadelan; leseni hlevni strôpi niso nikoli veliko prida; radi gnjijó od hlevne sopárice, pokvarijo senó nad strôpam spravljeno, in škodjejo po tem takim tudi nar boljšimu strešnimu ceglu. Silno nevarne so v hlevih tudi lesene stopníce ali lestvice (lojtre) in vse tiste lesene naprave, po kterih se senó iz nadstropja v hlev méče, kér po tacih luknjah oginj izpod strešja lahko v hlev, ali iz hleva pod streho seže. Take napráve podpirajo le lenôbo pôslov in povikšajo nevarnost ognja.

V dimnike in kuhinsko zidovje se ne sme nikdar les vzidati.

(Dalje sledí.)

*) Asfalt (Asphalt, Judenpech, Bergpech, Erdpech) je terda, černa, lahka zemeljna smôla, drevesni černi smôli prav zlo podobna, ima veliko oglja in tudi nekoliko zemeljniga v sebi, in se da prav rada na žerjavci raztopiti, v vodi pa ne. Iz perviga so jo našli plavajočo na rudečim in mertvim morji in mnogih druzih morjih in jezerih južne Evrope in Azije, in nar več smo je dobivali iz Egipta in Judeje; v poslednjih časih pa kopljejo asfalt tudi v gorskih jamah na Francozkim, Rusovskim, Švedskim, Švajcarskim, Českim i. t. d. Na žerjavci raztopljena in z drobnim peskam namešana da prav terden tlak, ki vedno suh ostane in za tega voljo tudi za mostovže, gnojniša, vêže, hleve i. t. d. dobro služi. Dobí se po vsih večih mestih na prodaj cent po 4 gold. in 10 krajc. srebra. Vredništvo.

Prošnja farmanov do sojiga fajmoštra.

(Dalje.)

Premislimo k zadnjimu le še nekoliko žalostne naslede netreznosti ali pijanosti. Kokó studna in nagnjusna je ta strast že sama na sebi, kér človeka clo pod živino poniža: zakaj živina ne jé in ne pije tolikanj, de bi moč in zavedo zgubila; le človek je to storiti in se tokó deleč pozabiti v stanu! — Kokó zaničljiviga se storí v pijanosti vsim, kteri so njegoviga vedênja priča! Kokó nerodno ali clo studno je njegovo kretenje; kokó nespodobno njegovo govorjenje, če vender še govoriti zamore; kakošne neumne ali nesramne besede ali kletve gredó iz njegovih ust! Kolikrat se primeri, de v pijanosti razglasi skrivnosti, na kterih je njemu ali drugim nar več ležeče; kolikrat zmudí ali pokvari nar imenitniši dela sojiga poklica, ali pa od drugih mu izročene; kolikrat se v pravde in prepíre ali clo v bôje in pretepe zaplete, ali v druge ostudne djanja pogrezne, kterih se potem celo soje življenje kesá! Kokó mora vpasti in poginiti vse zaupanje do taciga človeka per vsih, kteri njegovo strast poznajo! Kdo, kteri je pametin, bo takimu kako važno opravilo izročil, ali mu kako skrivnost zaupal, ali ga v kakošno bolji in vredniši službo odbral! — Pa kokó nesrečin je tak človek še po mnogih drugih straném! Kokó tiransko ga muči in pêče njegova vedna žeja v treznih urah, ktera je že sama na sebi tokó nepokojna in nadležna, de kratko slast, ki jo pri pitji vživa, deleč prevaga! S kakošno nevoljo in zamerzo in kokó vnemerno in poverhama tak človek v treznosti soje opravila opravlja, in komej dôbe čaka, de bi se jim spet odtegniti zamogel! Kokó žalostno pa de stojí z njegovim gospodarstvam in premoženjem, ni treba, de bi vam pravil; kér v vsakdanjih izgledih sami lahko vidite: kokó hitro so kleti in hrami tacih gospodarjev spraznjeni; kokó kmalo so njih strehe stergane; hlevi jasni, in njih lastíne prodane ali pa v zastavi, če jim kak dobroten varh še ob času rók nezaveže; in kokó kmalo vidimo take ljudí v starih in oguljenih oblačilih okrog laziti, brez de bi jih kdo pozdravil, ali pa tudi v merzlim vremenu clo v stergani suknji na sončne kraje postajat hoditi, de bi se ogreli, kér jih njih stari prijatel nič več greti nemore! — Kakošna žalost mora tudi še take gospodarje obhajati, če

kterikrat v treznih urah pomislijo, kokó nesrečni so tudi tí, kteri z njimi živeti morajo; kokó morebiti njih žene noč in dan jokajo, in sojo in sojih otrok nesrečo obžalujejo; kokó jih morebiti, kader pijani domú pridejo, neusmiljeno bojujejo in pretepajo; kake izglede de vidijo njih otroci; kokó je njih izreja zanemarjena; kokó njih premoženje zapravljeno; kokó vsa njih prihodnja sreča in preskerba vstavljena ali zaderžana! — Če je že to velika hudobija, le eniga samiga človeka s sojim zadolženjem za celo življenje nesrečniga storiti, kakošna je še le ta: zavoljo nečimerne samogoltne slasti srečo in pokoj cele družine za dolgo ali vso prihodnjost lahkomišljeno podkopati! Oh, cela truma žalostnih nasledov je s to strastjo sklenjena! In vender vam nekterih iz med njih še clo opomnil nisim in jih tudi opomniti nesmem, de čistih ušes ne razžalim. Le to samo še pristaviti moram, de so taki ljudjé, če so v zakonu, dostikrat clo ubijavci, akoravno za njih ubijanje nobeden drug ne vé, kakor eden. Ni čuda torej, de sv. pismo (I. Kor. 6, 10.) pijance (to je take, kteri so navadi pijanosti vdani, zakaj ne takih, kteri se iz nevednosti ali nepaznosti kterikrat vpijanijo, ampak le tiste, kteri z dobrim spoznanjem ali iz navade pijančjejo, pijance imenujemo) med tiste grešnike šteje, *kteri božjiga kraljestva ne bodo posedli.* O prosim vas ljubi moji stariši, in zlasti vi gostini in vsi drugi, kteri zavoljo sojih opravil pogostniši priložnost k pijanosti imate: varujte sebe in soje otroke te ostudne živinske strastí, ktera zraven toliko hudih nasledov tudi še to posebno žalostno lastnost imá, de je nje poboljšanje tokó grozno težavno, in de se redko kteri najde, kteri, če se ji je enkrat vdal, bi tokó srečen bil, de bi se iz nje jeklenih verig iztergal.

(Dalje sledí.)

Pogled v gornje kraje.

(Dalje.)

Pod Vitanjem ste dve mali fužini, v kterih na železo delajo. Vitanjčani dobivajo svoj živež večidel iz desek in skodel (Dachschindel), ktere v doljne straní celjskiga kroga steržijo. V tem tergu se snide še druga cesta, ki iz Konjíc sèm gori derží. Dve uri nad Vitanjem na visokim Pohorji, (Pogorje, Bachern) je okolica Rakovica, v kteri je velika steklana (Glasfabrik), ktero bojo pa mogli, ako sim prav slišal, zavolj pomanjkanja derv v kratkim opustiti. Kdor je Pohorje pred dvajsétimi in več leti vidil, bi mislil, ako bi ga zdaj zagledal, de je drevna kuga na ti gori strašno razsajala, in vse gojzde pokončala. Stoletne jele, smereke in hoje so se silnimu severju krepko branile, dokler jih ni nezasitna lakomnost sedanjiga stoletja neusmiljeno poderla — pa si je sama germado napravila, na kteri se bo mogla v malo letih zavsim končati. Začeli so semtertje tudi po Pohorji drevno seme sejati; kér pak vetrovi in deževje do takih do goliga ostriženih gojzdnih postatih, na ktere je drevno seme vsejano, vso moč imajo: je slabo upanje, de bi se na Pohorji kedaj več poprejšnji gojzdi zaredili.

Skorej za eno uro zunaj Vitanja proti Slovenogradcu, se cesta na visoki Lošbreg (loš, a, o, arg, schlimm, schlecht) spénja, ktero so pa na vitanjski strani čez imenovan breg nekoliko preložili in voznikam vožnjo polehčali. Tudi na uni strani Lošbrega jo naravnavajo. Tako bojo Vitanjčani vso vožnjo iz gornjih krajev do Celja na se potegnili, dokler so poprej mnogi zavolj hudiga Lošbrega rajši skoz hudo luknjo (cesta od Valdeka do Volenja — Wölan) ako je ravno dalje, v Celje vozarili. Od Valdeka, kjer se vitanjska cesta s hudoluknjisko združi, se pride po nekoliko v breg nategnjeni cesti do Šentlenarda pri Mislinji, na nar višji mesto, kar jih je na ti cesti v celjskim krogu, na slovenogradsko dolíno, ktera je tù nar vožji, pa se čedalje proti zapadu bolj razgrinja, in je pri Slovenogradcu nar širji in nar rodovitniši. Ta gorska dolína, ki je morebiti za 100 sežnjev višji, ko savinska dolína (Sannthal), visi proti zapadu, kar nje vodno potočje (Wasserabfall) kaže. Mislina, ki iz skrajne izhodnje straní iz Pohorja na to dolíno priteče, je nje nar veči potok. Nar posebniši lastnost tega potoka, ki se pod Dravburgam v Dravo zliva, je: de bi ga prav lehko Dravi odvzeli in ga v Savinjo, ki se v Savo zliva, napeljali. Vse delo, kar bi ga za tak odvod treba bilo, bi se dalo z 200 goldinarji opraviti. Kratko, in to plitko korito pod mislinsko fužino do Šentlenarda, morebiti 100 sežnjev na dolgo za imenovani potok skopati, bi bilo vse delo. Kér pa ta potok ni velik, bi z njim brodarstvo na Savinji in na Savi nič ne pridobilo, cela slovenogradska dolína bi pa po njegovim odvodu neizmerno veliko zgubila. V svojim sedanjim teku zasluži imenovani potok od mislinske fužine začevši do Drave 4 ure blizo na dolgo, veliko jezér goldinarjev na leto fužinarjam, mlinarjam in žagarjam.

V skrajnim izhodnjim kotu te dolíne kakih 15 minut od Šentlenarda ima žlahtni gosp. Bonazza na Mislini svoje fužine, v kterih se na velikim železo pripravlja. Kér nerazumim fužinarskiga déla, molčim od njega, ter poberem samo to v teh fužinah, kar se mi dosti razumljivo in dobro vidi. Imajo namreč tù fužinarski delavci svojo posebno lastno denárnico (Casse), v kteri je že neki do 40,000 rajnšev srebra. Ta denárnica je postala iz majhnih prineskov, ktere vsaki delavec od svojiga plačila na koncu vsakiga mesca v njo položiti mora. Iz obresti te velike glavnice se plačuje: 1) posebni fužinarski zdravnik; 2) ako kteri teh delavcov si več kruha služiti nemore, dobí, dokler je živ, za vsaki dan (ako sem prav zapomnil) 8 krajcarjev srebra; 3) ako oženjen delavec umerje, vleče tudi njegova žena in njegovi otroci (dokler še delati ne morejo) vsaki dan stanovitno plačilo iz imenovane denárnice. Ta naprava se meni prav koristna vidi. Kakó lahko bi se take denárnice tudi po deželi med kmeti vstanovile, za priliko, de bi vsaka fara svojo občinsko denárnico imela. Hasen takih občinskih farnih denárnic bi bil neizmerno velik in dobrotljiv za vse farmane. Slava mu, kteri bo pervi taki napravi na kmetih začetnik!

(Dalje sledí.)

Skopuh in siromak.

Kdor druge slabo učí,
Sam sebi škodo storí.

Ni davnej, kar mi je néki nemškar prav okroglo prigodba povedal, ki zasluži, de bi se v kamnítno tablico včertala, in vsakimu skopuhu na vratni podboj v véčni spomín nabíla. —

„V tistim kraji, kjer sim tèržil“ — je perpovedoval — „néki siromak prebíva, kterimu je Bog ženo in kùp otrók, malo pa kruha in denarjev podélil. Letas, kakor že splôh svet vé, marsikterimu revežu pajki po trebuhu predejo, in ga posilijo iti si živeža iskat. Otroci so mu jokali, žena zdihuje, živeža nič, denarjev nič, živéti se mora, kaj je počéti! — Siromak misli in si glavo béli, kam bi se obernil. — Naposled mu v misel pride v svoji veliki jedinosti k nekimu bogatimu skopuhu tistiga kraja se podati, in ga za preložik prositi. Poprosi ga za mérnik zmése, de bi sebe in družíno še ktere ure preživil. Skopuh pravi: imaš božjakov? Revež pravi: „nimam jih zdej ne; ali prosim vas ôče! počakite me, de zaslužim, hočem gotovo plačati.“ Ali bogatín se ne da omajati: ne prošnje ne solzé ne ginejo kamnitniga serca. „Za denárje je per meni vsiga dovolj — pravi — brez

denárjev pa cempera ne dobiš.“ — Siromak se joka, kaj čem vender počéti? živ ne morem v jamo, domú grem, in čakal bom, de mene in družíno lakota podavi. Vóhernik pravi: véš kaj? krast pojdi! — Revež obmolkne in gre klavern domú. Ponoči vstane in gre rés, kakor mu je skopuh bil svèt dal, krast; pa kam, kaj mislite? — ravno k bogatinu, in pomuza mu célo slaníno z dimnika dôli, in znosi na svoj dom. Zjutrej gospodinja vstane, in v kuhnjo gré, perpravljat za družíno kosilo; ko se pa kviško ozrè, zagleda, de je vse mesó z dimnika pobrano. Na glas zakriči, in skliče vso družíno na noge. Gospodár, ravno zgor imenovani skopuh, kmalo vgane tatú, in ga neutegama gospóski ovadi. Gospóska pošlje po tata, in ga vpraša, ali je res ukradel, česar je obdolžen, ali ne? Revež nič ne tají, ampak spozná v okomigleji svoj gréh: de je v veliki sili, in po svétu tožníka to storil, de mu ni hotel za preslonbo ne eniga koplévnika mešaniga žita bres denárjev dati, in de je resnično poštene volje bil, mu berž ko berž dolg plačati. —

In glejte, kakošno obsodbo je tukej gospóska storila! — Reveža je ojstro posvaríla, de je kradel. Skopuhu pa je terdo prepovedala, de nima od siromaka ne gôle kostí nazaj terjati, ampak de mu mora še žita in perkuhe dati, kér ob gôlim mésu ne more ravno lahko obstati. In perstavi mu še resne besede: Če nočete révežam dobriga storiti, jim tudi pregrešnih svétov ne smète dajati.“

Práv je gospóska obsodila, kér boljši je ta kakor práv gorka zauha. M.

Dopis iz spodnjiga Štajarskiga.

Po hudi spomladi zavoljo pomanjkanja živeža smo težko pričakovali noviga živeža, in smo, hvala Bogú! spet srečno sterníno pod streho spravili; pšenice je veliko in je práv lepa, rèž na snopu je malo plenjala, je pa na zernu toliko boljši; sadja bo na kupe, in že novo pijačo iz jabelk delajo; češplje so še bolj polne kot lani; sená je tretji del manj od lani, zató je pa tudi živinska kupčija padla; v nogradih je še kar zdravo in polno grozdje; zatorej staro vino na prodaj silijo in se mu cena niža.

Samo en sovražnik nam zdej žuga, ki nam veliko žalost dela — gnjiloba na korúnu se sèmtertje prikazuje. Ali je tudi drugod taka? *) Na poti za Savo čez Boštanj sim gosp. Dermelna obiskal; svetinje, ktero je zavoljo pridne reje murbnih dreves dobíl, ni zastonj dobil; njegove murbe tako lepo rastejo, de jih je veselje viditi; z eno besedo rečem: gosp. Dermel je v svojim kmetijstvu lep izgled drugim kmetovavcam.

Gospodu fajmoštru Vertovcu se mi nevedni bravci práv práv lepo zahvalimo za lepo zvezdoslovje; Bog nam ohrani per zdravji še dolgo let taciga gospoda učenika! —pič.

Oznanilo

kmetijski družbi na ogled poslaniga krajnskiga sadja.

(Dalje.)

16. Jožef Vodè, cerkovnik pri nunah v Loki, je poslal iz nunskiga verta hvale vrednih velicih marelic (grosse gemeine Aprikose).

17. Gosp. Samasa, v Ljubljani: poletnih tofeljnov (Sommertafetapfel).

18. Gosp. Anton vitez od Widerkhern, grajšak iz Male Loke na Dolenskim: žlahtnic (Jakobsbirn) in pa kersnih jabelk (Sommerpepping). Gosp. vitez Widerkhern so pervi, ki so nam iz Dolenskiga kaj poslali, upamo, de se bo pogostno pošiljanje iz Dolenskiga zdej začélo.

19. Gosp. Jožef Dolenc, komisijski uradnik in posestnik v Ipavi, so poslali breskev po imenu zgodnje laške kostenice (weisse Magdalenenhärtling).

20. Gosp. Janez Dolenc, kupec in posestnik v Ipavi: ravno tacih breskev in pa grojzdja terte Avgustane (Augustana).

21. Gosp. fajmošter Kunstl, iz Léš na Gorenskim: Nr. 1. že pohvaljenih laških medenc (Annabirn); Nr. 2. belih ali drobnih medenc (múz) Honigbirne; Nr. 3. rumenih medenc (frühzeitiga Wirthschaftsbirne) Nr. 4. šeniso bile zrele; Nr. 5. medenčnih sladčkov (gemeiner süsser Wildling); Nr. 6. Kirschpflaume, kónj (?), to robo so gosp. Pirc v te kraje zaplodili; Nr. 7. špingeljnov (gelber Spieling). — Práv všeč so nam bili mnogoteri pristavki gosp. fajmoštra, namreč: de je bilo letas češinj v Leški okolici celo reč in de je en sam kmet čez 60 gold. za nje skupil (kmetje ali slišite, koliko dobička sadje prinese!), srednja cena je bila za mernik po 40 krajc., nar zgodnejši in nar poznejši so se pa tudi prodajale po 18 grošev. Ni jih bilo treba, na prodaj okoli nositi, branjevke in branjevci so na dom po-nje prišli. Laških medenc je bilo letas veliko; mernik po 18 grošev; tudi ceno belih ali drobnih medenc je zgorej imenovani kmet na 18 grošev postavil. Medenca pride bojé od besede med; na Gorenskim imenujejo zgodnje hruške medence, zgodnje jabelka pa medenčnjike; vse sadje, ki je posebno dobriga, žlahtniga okusa (žmaha), dobí perimik laško, kar spričuje, de je pervo žlahtno sadje v naše kraje večidel iz Laškiga prišlo.“

Odborstvo sadne razstave 4. vel. serp. 1847.

(Dalje sledi.)

Prislovice Štajarskih Slovencov.

Smert si v nikom ne prebira. — Počasi se tudi déleč pride. — Ima več sreče, kakor pameti. — Dobro delo se samo hvali. — Pogosta družina, sloka živina. — Kaj veljá lepa skleda, pa nič v nji. —

Vganjka zastavice v poslednjim listu je:

Svet, leto, mesec, dan in noč.

Današnjimu listu je perdjan 14. dokladni list — in pa dvajseti del kemíje.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani 14. vélikiga serpana. gold.	kr.	V Krajnju 9. vélikiga serpana. gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače	2	37	2	40
1 » » banaške	2	55	2	47
1 » Turšice	2	5	2	6
1 » Soršice	—	—	—	—
1 » Rèži	2	2	2	20
1 » Ječmena	1	59	—	—
1 » Prosa	1	53	2	—
1 » Ajde	—	—	1	50
1 » Ovsa	1	3	1	9

*) Semtertje se sicer sliši, de krompir gnjije, tode letas bojé ne bo sile, zakaj že davnej ni krompir takó lepo cvetel kakor letas, in že davnej ni bil takó rodoviten kakor letas; lahko rečemo, de ga je letas na pol več, kot druge leta. Če ga tedej tudi nekoliko pod zlo pride, ga bo še dosti ostalo, kér se krompirjeva bolezin — kakor se sliši — letas ni takó razširila kot lani, in kmetovavci tudi že bolj vedó, kakó je s krompirjem ravnati, de se ga po nevednosti in nemarnosti ne bo toliko pogubilo. Vredništvo.

Vrednik *Dr. Janez Bleiweis.* — Natiskar in založnik *Jožef Blaznik v Ljubljani.*